

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв
проф. Олександр СОБОЛЄВ
«11» вересня 2024 р.

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

ЦЮ Чжуанюй на тему: «Соціально-побутова тема в сучасному олійному живописі Китаю (генеза, сюжетно-тематична своєрідність, художня мова)», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво).

Дисертація ЦЮ Чжуанюй «Соціально-побутова тема в сучасному олійному живописі Китаю (генеза, сюжетно-тематична своєрідність, художня мова)» виконана на кафедрі живопису Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Тема дисертації затверджена вченою радою ХДАДМ (протокол № 41 від 14 червня 2024 року).

У попередній експертизі дисертації, проведеній на міжкафедральному семінарі на базі кафедри «Теорія і історія мистецтв» ХДАДМ, беруть участь два рецензенти: кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри монументального живопису КОТЛЯР Євгеній Олександрович, доцент кафедри методологій крос-культурних практик ТАРАСОВ Володимир Володимирович.

За результатами аналізу змісту дисертаційного дослідження ЦЮ Чжуанюй, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації визначено наступне:

1. Актуальність теми дисертації. ХХ століття – час становлення і розквіту китайського станкового живопису. Серед різноманітних за сюжетами і жанрами творів, стійкі позиції належали соціально-побутового жанру, який з середини століття набув розповсюдження в китайському олійному мистецтві, формуючи унікальну ланку художньої культури з властивою їй тематичною та стильовою своєрідністю.

Художники Китаю черпали натхнення в мотивах повсякденного життя і побуту багатонаціональної держави. Таким чином, сюжетно-тематичний живопис збагатився новими композиційними та сюжетними задумами, реалістичністю. Дослідження є першою спробою комплексного вивчення побутового жанру у китайському олійному живопису ХХ століття. Цілеспрямоване комплексне вивчення зазначеної проблеми передбачає виявлення художніх прийомів та методів, вироблених провідними майстрами Китаю в означеному жанрі.

Шляхи розвитку побутового жанру в китайському олійному мистецтві зумовило вивчення нових соціальних тем та важливих проблем з урахуванням безпосереднього включення художників до політичних і соціальних подій. Митці станкового живопису звернулися до зображення людини – найважливішого та найактуальнішого об'єкта мистецтва. Художники прагнули в своїх картинах втілити образ свого сучасника, ствердити красу та цінність людської особистості, що проявляється через зображення соціальних та культурних проблем сучасного суспільства. Митці часто звертаються до тем, які викликають сильні емоції, такі як повсякденна праця, сімейні відносини, міграція, урбанізація та інші аспекти життя сучасного Китаю. Станкові твори сучасних китайських художників стають винятковим явищем, яке привертає увагу як на національному, так і на міжнародному рівнях.

2. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами університету та кафедри. Дослідження виконано відповідно до плану наукової роботи Харківської державної академії дизайну і мистецтв за темою «Сучасне українське мистецтво в контексті Схід-Захід» (затверджено Вченою Радою ХДАДМ 29 жовтня 2021 року, протокол № 15).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Всі викладені в роботі матеріали та висновки є результатом одноосібного дослідження автора, викладені у 12 статтях, з них 4 опубліковані в наукових збірниках, затверджених Атестаційною колегією МОН України.

4. Новизна основних результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що в українському мистецтвознавстві вперше:

- комплексно розглянутий розвиток соціально-побутового жанру в сучасному олійному живописі Китаю, визначена сюжетно-образна й ідейно-художня своєрідність творів;
- систематизовано й досліджено змістовні, формальні, стильові характеристики соціально-жанрових творів сучасних китайських майстрів;
- окреслено коло визначних майстрів, що відбили в своєму мистецтві характерні властивості й тенденції соціальної тематики сучасного жанрового живопису.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій.

Дисертація ЦЮ Чжуанюй містить вступ, три розділи, загальні висновки, список використаних джерел (213 позицій), список ілюстрацій та альбом ілюстрацій (119 позицій). На підставі бібліографічних, архівних і натурних розвідок автор визначає тематичний репертуар, образно-стилістичні особливості живописних робіт побутового жанру, що дозволяє простежити основні тенденції та їх еволюцію в контексті розвитку сучасного китайського живопису. Висновки до кожного розділу дисертації є науково обґрунтованими, а їх зміст підтверджується наявним аналітичним та візуальним матеріалом. Дослідження завершується загальними висновками, які підсумовують зміст роботи, є логічними та такими, що відображають ключові положення дисертаційного дослідження. За структурою, змістом, рівнем викладу матеріалу, актуальністю, науковою новизною, оформленням, мовою та стилем дисертація ЦЮ Чжуанюй відповідає вимогам, які пред'являються до оформлення кваліфікаційних дисертаційних робіт. Обсяг дисертації відповідає нормам, викладеним у «Положенні про порядок присудження наукового ступеня доктора філософії у ХДАДМ». Представлене дослідження не містить академічного плагіату. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів у роботі мають відповідні посилання на джерело з дотриманням встановлених вимог.

6. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає у можливості розширення теоретичної бази мистецтвознавчої науки, застосуванні основних положень дослідження в узагальнюючих працях з історії світового образотворчого мистецтва ХХ–ХХІ століть, зокрема, написанні сходознавчих наукових публікацій (монографій, статей тощо), а також при підготовці підручників, навчальних посібників, методичних розробок, навчальних програм, викладанні лекційних курсів.

7. Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження оприлюднені та апробовані у виступах на 6-ти всеукраїнських і міжнародних наукових, науково-методичних та науково-практичних конференціях, зокрема: Міжнародній науковій конференції «Шості Платонівські читання» (Київ, НАОМА, 2018), доповідь «Реалістична сюжетно-тематична картина у китайському живопису 20 століття»; Міжнародній науковій конференції «Сьомі Платонівські читання» (Київ, НАОМА, 2019), доповідь «Сільські мотиви в творчості Ло Ерчуня»; Всеукраїнській науковій конференції професорсько-викладацького складу і студентів ХДАДМ за підсумками роботи 2019/2020 навчального року (Харків, ХДАДМ, 2020), доповідь «Тибету в творчості китайського художника Хань Юйчєня»; Міжнародній науковій конференції «Дев'яті Платонівські читання» (Київ, НАОМА, 2021), доповідь «Особливості

фігуративного олійного живопису Китаю (на прикладі творчості Лю Шаокуна)»; Міжнародній науковій конференції «Сучасні світові тенденції розвитку науки, освіти та технологій» (Полтава, ЦФЕНД, 2021), доповідь «Тибету в творчості Ай Сюаня»; Всеукраїнській науковій конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ «Перші Таранушевські читання» (Харків, ХДАДМ, 2023), доповідь «Соціальна тематика в творчості китайського художника Чжао Пейчжі».

8. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. Основні результати дисертації були оприлюднені у 12 наукових публікаціях, з яких 4 – надруковано в наукових фахових виданнях України та тих, 2 – в зарубіжних наукових виданнях, 6 – у збірниках матеріалів і тез наукових конференцій (міжнародних та українських).

Статті в наукових фахових виданнях України та які включені до міжнародних наукометричних баз даних:

1. Ковальова М., Цю Чжуанюй. Імпресіоністичні тенденції в китайському олійному живопису першої половини ХХ століття. *Art and design*. Випуск 3. Київ, 2020. С. 55 – 65. [DOI:10.30857/2617-0272.2020.3.4](https://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.3.4)

2. Цю Чжуанюй. Соціальний реалізм в олійному живописі Китаю кінця ХІХ – початку ХХІ ст. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка*. Дрогобич, 2023. Вип. 65. Т. 3. С. 103–110.

3. Цю Чжуанюй. Тема Тибету в олійному фігуративному мистецтві Китаю кінця ХХ – початку ХХІ ст. *Український мистецтвознавчий дискурс*. Випуск 6. Київ, 2023. С. 105 – 114. <https://doi.org/10.32782/uad.2023.6.13>

4. Цю Чжуанюй. «Етнічні мотиви» в олійному живописі Китаю другої половини ХХ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка*. Дрогобич, 2023. Вип. 70. Т. 2. С. 150–157. [DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/70-2-20](https://doi.org/10.24919/2308-4863/70-2-20)

Статті в зарубіжних наукових виданнях:

5. 邱傳義. 中国现实主义油画的艺术审美研究. *美术文献*. 湖北: 湖北美术出版社. 期. 162. 2020.页. 37–38. [Цю Чжуанюй. Дослідження художньої естетики китайського реалістичного олійного живопису. *Образотворче мистецтво, література*. Хубей: Видавництво витончених мистецтв Хубея. Вип. 162. 2020. С.37–38.]. <https://doc.taixueshu.com/journal/20200109mswx.html>

6. Qiu Zhuanguyu. The theme of music in Chinese figurative painting of the 20th century. *The European Journal of Arts*. Vienna. Premier Publishing Ed. 4. 2021. P. 153–158. https://ppublishing.org/media/uploads/journals/journal/Art-4_2021_TL.pdf

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Цю Чжуанюй. Реалістична сюжетно-тематична картина у китайському живопису 20 століття. *Шості Платоновські читання: Тези доповідей Міжнародної наукової конференції*. К.: Міністерство культури України, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2019. С. 189 – 190. https://platonconference.kiev.ua/documents/Platon_chit_6_blok_3.pdf

8. Цю Чжуанюй. Сільські мотиви в творчості Ло Ерчуна. *Сьомі Платонівські читання: Тези доповідей Міжнародної наукової конференції*. К.: Міністерство культури України, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2019. С. 199 – 200. https://platonconference.kiev.ua/documents/Platon_chit_2019_all_3.pdf

9. Цю Чжуанюй. Тема Тибету в творчості китайського художника Хань Юйчєня. *Матеріали Всеукраїнської наукової конференції професорсько-викладацького складу і студентів ХДАДМ за підсумками роботи 2019/2020 навчального року*. Харків: ХДАДМ, 2020. С. 54–56. (<https://ksada.org/doc/confer-18-may-2020.pdf>)

10. Цю Чжуанюй. Особливості фігуративного олійного живопису Китаю (на прикладі творчості Лю Шаокуна). *Дев'ять Платонівських читання: Тези доповідей Міжнародної наукової конференції*. К.: Міністерство культури України, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2021. С.221 – 222. https://platonconference.kiev.ua/documents/Platon_chit_2021.pdf

11. Цю Чжуанюй. Тема Тибету в творчості Ай Сюаня. *Сучасні світові тенденції розвитку науки, освіти та технологій: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 19 жовтня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 44 – 45. http://ir.nuozu.edu.ua:8080/bitstream/lib/3963/1/%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%9D%D0%90_2_%D0%9D%D0%90%D0%A1%D0%90%D0%99%D0%A2.pdf

12. Цю Чжуанюй. Соціальна тематика в творчості китайського художника Чжао Пейчжі. *Перші Таранушенківські читання: матеріали Всеукраїнської наукової конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ, 14-15 квітня 2023 року / Харківська державна академія дизайну і мистецтв*. Харків: ХДАДМ, 2023. С. 121–123. <https://ksada.org/pdf1/Taranush-chitanna-2023.pdf>

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження ЦЮ Чжуанюй на тему «Соціально-побутова тема в сучасному олійному живописі Китаю (генеза,

сюжетно-тематична своєрідність, художня мова)» поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво).

2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація ЦЮ Чжуанюй «Соціально-побутова тема в сучасному олійному живописі Китаю (генеза, сюжетно-тематична своєрідність, художня мова)» повністю відповідає науковому профілю спеціальності «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво), вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, та пункту 11 «Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації рекомендувати дисертацію ЦЮ Чжуанюй на тему «Соціально-побутова тема в сучасному олійному живописі Китаю (генеза, сюжетно-тематична своєрідність, художня мова)» за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво) до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

фахового семінару:

кандидат мистецтвознавства,
доцент, зав. кафедри реставрації
та експертизи творів мистецтва ХДАДМ

Вячеслав ШУЛІКА

«11» вересня 2024 р.